

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Dalilou Marečkovou v právní věci žalobců: **a) M. B.**, nar. . . , **b) A. P.**, nar. . . a **c) nezl. A. B.**, nar. . . , zastoupené matkou - žalobkyní ad b), všichni státní příslušnost Mongolsko, bytem T., Z. n. S., právně zastoupeni JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou se sídlem Jablonského 604, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, pošt. schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 9. 2013, č. j. OAM-211/ZA-ZA06-ZA04-R2-2012 a ze dne 5. 9. 2013, č. j. OAM-336/ZA-14-ZA04-R3-2010,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 9. 2013, č. j. OAM-336/ZA-14-ZA04-R3-2010 a rozhodnutí ze dne 5. 9. 2013, č. j. OAM -211/ZA-ZA06-ZA04-R2-2012, se z r u š u j í a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen uhradit na náhradu nákladů řízení částku 17.000,- Kč, a to k rukám zástupkyně žalobců JUDr. Anny Doležalové do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze usnesením ze dne 16. 4. 2015, č.j. 49 Az 65/2013-48, spojil ke společnému řízení žaloby žalobců ad a), ad b) a ad c) ve věcech vedených u krajského soudu pod sp. zn. 49 Az 66/2013 a 49 Az 65/2013 s tím, že věci budou nadále vedeny pod sp. zn. 49 Az 65/2013. Žalobci se svými žalobami ze dne 20. 9. 2013 domáhali zrušení rozhodnutí označených v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadená rozhodnutí“), jimiž žalovaný podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zastavil řízení o žádostech žalobců o mezinárodní ochranu z důvodu nepřipustnosti žádostí podle § 10a písm. e) zákona o azylu.

Žalobci v žalobě ve smyslu ustanovení § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) správnímu orgánu vytýkali porušení ustanovení § 3, § 50 odst. 5 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, dále rovněž ustanovení § 10a odst. e) a § 25, jakož i ustanovení § 12 až § 14a zákona o azylu s tím, že podmínky pro udělení mezinárodní ochrany splňují. Podle jejich názoru se žalovaný opětovně dostatečně nevypořádal se všemi skutečnostmi, které vyšly najevo a nepostupoval tak, aby zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalovanému vytkli, že si sice opatřil informace o zemi jejich původu, avšak nijak nereagoval na důkazy, které žalobci v průběhu řízení předložili (konkrétně v doplnění žádosti ze dne 7. 8. 2013). Žalobci tak odkázali na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 25. 1. 2011 č. j. 5 Azs 6/2010-107, dále na usnesení NSS ze dne 7. 4. 2011 č. j. 5 Azs 5/2011-58, s tím, že primární povinností správního orgánu je nevystavit žadatele reálné hrozbě závažné újmy podle ustanovení § 14a zákona o azylu, a proto i za situace, kdy je opakovaná žádost nepřipustná (pokud jde o azylově relevantní důvody), je třeba posuzovat rovněž možné důvody udělení doplňkové ochrany. Zde žalobci odkázali na rozsudky NSS ze dne ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 23/2007-64 a ze dne 8. 9. 2010, č.j. 6Azs 15/2010-82 s tím, že žalovaný nepostupoval při posuzování otázky možného udělení doplňkové ochrany v souladu s judikaturou NSS. Podle žalobců žalovaný pochybil, když pouze v rámci posouzení udělení azylu dospěl k závěru, že se jedná o tvrzení, které žalobci mohli uplatnit již během prvního řízení k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, aniž by zjišťoval, proč tyto skutečnosti neuvedli dříve. Žalobci nejsou obeznámeni s právním řádem ČR a nevěděli, že v průběhu řízení o opakované žádosti musí také zdůvodnit, proč důvody opakované žádosti neuvedli již v průběhu prvního řízení. V neposlední řadě nezletilá žalobkyně ad c), která se narodila již v ČR, v Mongolsku nikdy nebyla, a proto nucené vycestování je pro ni bezesporu podstatným zásahem do jejích práv (např. dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluvy“). Právě na případ nezletilé žalobkyně ad c) tak dopadá ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Zde žalobci odkázali na rozhodnutí NSS sp. zn. 9 Azs 11/2009. S ohledem na uvedené návrhy, aby soud obě napadená rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Žalovaný navrhl zamítnutí žalob v plném rozsahu. V této souvislosti odkázal na předchozí rozhodnutí v předmětné věci, tj. na rozhodnutí vydaná Krajským soudem v Hradci Králové a NSS, jimiž byla potvrzena správnost závěrů o nepřipustnosti nové žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud žalovanému pouze vytkl, že se přezkoumatelným způsobem nevyjádřil k otázce, zda od předchozího řízení do dne nového rozhodnutí nedošlo k natolik zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a neoznačil ani důkazy, z nichž ke svému závěru dospěl. Žalovaný proto odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a dodal, že svým povinnostem dostál, když si obstaral aktuální informace o zemi původu žalobců a z jejich obsahu zjistil, že od doby první žádosti žalobců o mezinárodní ochranu bylo Mongolsko shledáno bezpečnou zemí původu, tj. zemí, v níž státní moc dodržuje lidská práva a je způsobilá zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů, což znamená, že občané země a osoby bez státního občanství tuto zemi neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a zákona o azylu, že Mongolsko ratifikovalo a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách. V zemi tak nedošlo k žádné zásadní změně, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Žalobci v replice na vyjádření žalovaného na žalobních námitkách setrvali.

Při soudním jednání zástupce žalobců v závěrečném přednesu uzavřel, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně nepopsal svou úvahu nad otázkou bezpečnostní situace etnických Číňanů v Mongolsku, stejně jako účasti žalobce ad a) na činnosti politické strany v zemi původu. Podle jeho názoru proto neobstojí pouhý odkaz na zprávu o zemi původu (ze září roku 2012) spolu se suchým konstatováním, že žalobcům v případě návratu do vlasti žádná újma nehrozí. V neposlední řadě rovněž nezletilá žalobkyně ad c) se narodila již na území ČR a již tato skutečnost je důvodem pro to, aby byla věc zkoumána také z pohledu ustanovení § 14 zákona o azylu. Z uvedených důvodů setrval na návrhu na zrušení obou napadených rozhodnutí.

Pověřený pracovník žalovaného v závěrečném přednesu shrnul dosavadní průběh k žádostem žalobců o udělení mezinárodní ochrany. Zdůraznil, že žalobci předestřený příběh se odvíjí od roku 2008 až do současnosti. Již v první žádosti žalobci konstatovali, že nebyli v zemi původu pronásledováni. Jejich opakovaná žádost pak musela být odmítnuta zejména proto, že v Mongolsku jim žádné nebezpečí po návruhu do země nehrozí. Pokud se týká nezletilé žalobkyně ad c), pak se podle jeho názoru jedná pouze o snahu legalizovat si pobyt na území ČR. K tomuto účelu je však třeba využít institutu speciálního zákona, tj. zákona o pobytu cizinců. S ohledem na uvedené navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl s tím, že práva na náhradu nákladů řízení se výslovně vzdal.

Porovnáním příběhů uváděných žalobcem ad a) soud zjistil, že důvodem jeho první žádosti byly údajně politické problémy. Při podání první žádosti dne 14. 5. 2009 žalobce ad a) uvedl, že byl členem Demokratické strany Mongolska, jeho manželka strany opoziční [levicově zaměřené strany MACHN]. V červnu 2004 probíhaly v Mongolsku parlamentní volby a žalobce ad a) pracoval v místě svého bydliště pro kandidátku Demokratické strany Tungalag. V té době zjistil nekalé praktiky své strany, kterými se snažila získat volební převahu (údajně nakupovala hlasy voličů). Touto informací byl natolik pobouřen, že se svěřil své manželce, která zprávu prezentovala ve své straně. Za svoji aktivitu získala jeho žena prostory pro jejich následné podnikání. Strana žalobce ad a) nebyla ve volbách úspěšná a poté následoval trvalý psychický nátlak na žalobce ad a), ale také na jeho manželku, který skončil fyzickým napadením. Z obav o životy si vyřídili potřebné doklady k vycestování a Mongolsko legálně opustili. V případě návratu vyslovil žalobce ad a) obavy z pokračování represí vůči své osobě i rodině. Žalobce ad a) nebyl úspěšný se žalobou u příslušného krajského soudu ani s kasační stížností u NSS. Ve druhé žádosti již žalobce ad a) zmínil svou diskriminaci z důvodu národnosti (jeho matka je Číňanka) a s tím související konflikty a útoky ze strany nacionalistické skupiny. Žalovaný jeho žádost jako nepřijatelnou zamítl a řízení zastavil.

Žalobkyně ad b) i jménem nezletilé žalobkyně ad c) při podání první žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 12. 3. 2008 žádné problémy neakcentovala, pouze vyslovila přání, aby v ČR mohla nadále žít. Odchod ze země původu v pohovoru konaném 17. 3. 2008 výslovně označila jako motivovaný snahou zajistit si lepší práci a výdělky, což s ohledem na ekonomickou situaci nebylo v Mongolsku možné. Žalobkyně ad b) rovněž připustila, že v případě návratu se ničeho neobává, pouze nemá kde bydlet. Žalobu proti rozhodnutí žalovaného posuzoval Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, který ji rozsudkem ze dne 31. 3. 2010, č. j. 58 Az 4/2009-93, zamítl. NSS pak kasační stížnost žalobkyň ad b) a ad c) dne 15. 7. 2010, č. j. 7 Azs 22/2010-144 pro nepřijatelnost odmítl, neboť v rozhodnutí krajského soudu a správního orgánu zásadních pochybení neshledal. Žalobkyně ad b) i jménem nezl. žalobkyně ad c) podala dne 14. 9. 2010 opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. V ní za důvod odchodu z vlasti označila problémy související s

parlamentními volbami v Mongolsku v roce 2004. Připustila, že o těchto problémech se v řízení o první žádosti vůbec nezminila (po vyhodnocení své situace). Dodala, že v případě návratu se obává reakcí přívrženců manželovy strany a potvrdila, že zdravotní stav její i nezl. žalobkyně ad c) je dobrý. Žalobkyně nebyly ani v druhém řízení úspěšné a k jejich žalobě příslušný krajský soud uzavřel, že byla-li žalobkyni ad b) v tomto řízení nově přednesená fakta známá již v době, kdy probíhalo řízení o první žádosti a žalovanému zůstaly utajeny výlučně s přihlédnutím k jejímu postoji, pak je závěr o nepřípustnosti nově podané žádosti plně v souladu s § 10a písm. e) zákona o azylu. Žalobkyně byla správním orgánem řádně poučena o povinnosti uvádět skutečné okolnosti a důvody svého odchodu. Informace, které jí vedly k opakované žádosti, jí s ohledem na časovou souvislost byly v roce 2008 jednoznačně známy. Ona sama se svobodně rozhodla, jaké argumenty správnímu orgánu předloží, a proto je namístě, aby nesla odpovědnost za tento postoj. Krajský soud v Hradci Králové proto žalobu obou jmenovaných zamítl rozsudkem ze dne 9. 2. 2011, č. j. 28 Az 56/2010-33. NSS na to ke kasační stížnosti rozsudkem ze dne 8. 9. 2011, čj. 7 Azs 28/2011-74, rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení s právním závěrem, že: „*[V]zhledem k tomu, že odůvodnění rozhodnutí ministerstva neobsahovalo žádné úvahy týkající se naplnění nepřípustnosti ve vztahu k jiným formám mezinárodní ochrany, krajský soud pochybil, pokud se pokusil úvahy ministerstva nahradit obecným poukazem na nezměněnou bezpečnostně-politickou situaci v Mongolsku. V tomto případě totiž měl s ohledem na výše citované judikatorní závěry rozhodnutí ministerstva zrušit pro nepřezkoumatelnost.*“ Bez ohledu na uvedené však NSS potvrdil správnost postupu žalovaného (poté i krajského soudu) ve smyslu závěrů o nepřípustnosti nově podané žádosti. Souhlasil se zjištěním a závěry žalovaného i krajského soudu potud, že skutečnosti předložené žalobkyní (politické důvody jejího odchodu z Mongolska), byly okolnosti žalobkyni známy již v době podání první žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Výslovně pak uvedl, že „*pokud s manželem v řízení o udělení mezinárodní ochrany vědomě zvolili strategii zamlčení politických důvodů jejich odchodu z Mongolska, nejedná se o okolnost, která by naplňovala podmínku přípustnosti žádosti ve smyslu ust. § 10a písm. e) zákona o azylu.*“ Krajský soud proto vázán právním názorem NSS rozhodnutí žalovaného svým rozsudkem ze dne 22. 6. 2012, č. j. 28Az 56/2010-118, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení s poukazem na nezbytnost respektovat požadavky na obsah odůvodnění rozhodnutí ve smyslu závěrů vyslovených NSS. Na to žalovaný posoudil opakovanou žádost žalobkyň jako nepřípustnou podle § 10a písm. e) zákona o azylu a řízení podle ustanovení § 25 písm. i) téhož zákona zastavil.

V obou případech Krajský soud v Hradci Králové ve svých zrušujících rozsudcích (ze dne 29. 5. 2013, č. j. 28 Az 20/2012-47 a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 28 Az 22/2012-71) odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, s tím, že: „*Nedostatek odůvodnění rozhodnutí vydaného ve správním řízení nemůže být dodatečně zhojen případným podrobnějším rozbořem právní problematiky učiněným až v kasační stížnosti brojící proti rozhodnutí soudu, jímž bylo správní rozhodnutí zrušeno jako nepřezkoumatelné pro nedostatky v odůvodnění.*“ Krajský soud žalovanému uložil, aby v dalším řízení vycházel především z požadavků NSS, tj. aby se v dalším rozhodnutí vyjádřil způsobem umožňujícím přezkoumatelnost otázky, a to, zda v případě návratu žalobců do Mongolska jmenovaným nehrozí nebezpečí vážné újmy. Konkrétně žalovanému uložil, aby své zjištění podpořil konkrétními důkazy, a aby výsledek posouzení v novém rozhodnutí řádně objasnil.

Žalovaný v napadených rozhodnutích konstatoval, že nenalezl naprosto žádný důvod měnit své rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany žalobců, ale ani důvod vést v jejich případě další meritorní řízení a opakovaně posuzovat jimi prezentované důvody žádosti o mezinárodní ochranu, tj. obavu z pronásledování žalobce ad a) z důvodu jeho čínského

národnosti, zejména pokud v naposled vedeném řízení neuvedli žádné nové skutečnosti, které by takový postup odůvodňovaly. Ostatně okolnosti, které žalobci v současné žádosti zmínili, jim byly známy již v průběhu předchozích řízení a měli tak možnost je uvést, což se nestalo pouze v důsledku jejich vlastních zavinění. Žalovaný tak nově výše zmíněné okolnosti neoznačil jako novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení. S odkazem na shromážděné informace (Hodnocení Mongolska jako bezpečné země původu, stav srpen 2012 a informace z Infobanky ČTK „Země světa Mongolsko“) uzavřel, že v zemi původu žalobců nedošlo k takové zásadní změně politické a bezpečnostní situace, která by založila opodstatněnost jejich nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Krajský soud v Praze sice považuje závěr žalovaného, že žádost žalobců je nepřipustná, za správný, zejména pokud žalovaný napadená rozhodnutí v této otázce řádně odůvodnil. Soud rovněž sdílí názor žalovaného, že žalobci měli využít především institutu speciálního zákona – tj. zákona o pobytu cizinců. Na druhé straně však nemohl odhlédnout od skutečnosti, že odůvodnění napadených rozhodnutí postrádají jakoukoliv úvahu nad otázkou bezpečného návratu žalobců do země původu, tj. nad možností poskytnutí doplňkové ochrany jmenovaných ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu, v posuzovaném případě konkrétně v souvislosti s nezletilou žalobkyní ad c). Krajský soud tak odkazuje na rozhodnutí NSS ze dne 28. 4. 2009, č. j. 9 Azs 11/2009-99, podle něhož: *„[S]myslem a účelem doplňkové ochrany je tedy poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu (vycházejících zejména, avšak nikoli bezvýjimečně, z hledisek humanity založených na objektivních hrozbách) neúnosné, nepřiměřené či jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Aplikace institutu doplňkové ochrany se vztahuje k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele do země původu, tedy k částečně jiným skutečnostem nastávajícím v odlišném čase než v případě aplikace institutu azylu.“* Soud tak přisvědčil žalobcům, že v jejich případě došlo k porušení ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, protože žalovaný se v odůvodnění napadených rozhodnutí touto otázkou vůbec nezabýval.

S ohledem na výše uvedené krajský soud v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. napadená rozhodnutí zrušil a věc vrátil správnímu orgánu k dalšímu řízení s tím, aby se i s otázkou udělení doplňkové ochrany v novém řízení řádně vypořádal.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když soudem ustanovená advokátka k výzvě sooudu požádala o odměnu v předmětné věci v celkové výši 17.000,- Kč [za dva úkony právní služby ve dvou věcech (tj. převzetí věci a doplnění žaloby) a po spojení věci pod sp. zn. 49 Az 65/2013 za jeden úkon právní služby (účast při jednání) částku 3.400,- Kč]. Odměnu ustanovené zástupkyni žalovaný vyplatí v přiměřené (soudem stanovené) lhůtě.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední

den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 1. června 2015

JUDr. Dalila Marečková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost: Alena Lébllová